

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Доцент філологічного факультету

/Шумицька Г.В./

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	06 «Журналістика»
Спеціальність	061 «Журналістика»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	061 «Журналістика» «Журналістика»
Освітня програма	«Журналістика»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія масової комунікації» для здобувачів вищої освіти галузі знань 06 «Журналістика», спеціальності 061 «Журналістика» предметної спеціальності 061 «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Журналістика».

Розробник: Шумицька Галина Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики, протокол № 7 від «5» березня 2021 р.

Завідувач кафедри Бідзіля Ю.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету протокол № 3 від «12» 03 2021 р.

Голова науково-методичної комісії Шаркань В.В.

_____, 20__ р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки: перший	
Загальна кількість годин – 105		
Кількість модулів – 2	Семестр: другий	
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 63	Лекції:	
	-	14
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні: -	
	42	-
Форма підсумкового контролю: усний з елементами тестів	Самостійна робота:	
	63	91

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «**Філософія масової комунікації**»: з огляду на те, що журналісти є професійними комунікаторами, від компетентності (знань, умінь та навичок) яких безпосередньо залежить стан галузі масової комунікації, а динаміка сучасного світу, прискорена розвитком сучасних інформаційних технологій, зумовлює обов'язковий розгляд феномену нових медій та глобалізаційних процесів, а також щоразу нових аспектів співвідношення віртуальності та реальності, то аналіз саме цих ключових аспектів і є метою навчальної діяльності в межах цієї дисципліни.

Мета НД передбачає реалізацію таких завдань: розглянути поняття «комунікація» як одну з фундаментальних категорій сучасного життя і мислення; сформулювати базові знання про сутність, різновиди та закономірності суспільного прояву феномену масової комунікації, а також про основні філософські підходи до розвитку цих знань; проаналізувати складові масової комунікації, серед яких, зокрема, найновіші засоби масової комунікації та їх вплив на суспільство; сприяти вдосконаленню самостійних навичок роботи з першоджерелами, зокрема філософськими працями мислителів минулого та сьогодення; стимулювати набуття досвіду ведення наукової дискусії, збагачувати власний досвід належної аргументації запропонованої тези чи меседжу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ПК. Здатність до ефективного виконання нестандартних завдань проблемного, інноваційного характеру на основі професійних стандартів, зокрема науково-дослідницького та проектно-інноваційного характеру.

ЗК01. Здатність до критичного мислення, поглибленого наукового аналізу реалій масової комунікації, формулювання умовиводів із прогностичною метою.

ЗК02. На основі системних знань з філософії масової комунікації вільного володіння фаховим терміноапаратом, вільна орієнтація в новітніх теоріях, концепціях, гіпотезах, здатність до їх філософської інтерпретації.

ЗК06. Спроможність визначати, окреслювати та розв'язувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення.

СК01. Здатність ефективно застосовувати ґрунтовні знання, фахову підготовку в інформаційно-комунікаційній галузі, сформований у процесі навчання науковий світогляд для розвитку соціуму, розв'язання складних проблем, здійснення наукової діяльності.

СК03. Уміння прогнозувати розвиток явищ, визначати перспективні наукові напрямки, тенденції наукового розвитку журналістики в Україні та світі загалом.

СК06. Здатність виявляти, осмислювати, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення соціально значущих проблем; керувати інформаційно-комунікаційним процесом, виробляти стратегію і тактику дій з урахуванням різних чинників (політичних, економічних, культурних тощо).

СК09. Володіти навичками експерта; аналітика медіагалузі.

СК013. Здатність виробляти стратегію, планувати проектно-інноваційну діяльність, виокремлювати найбільш складні завдання, пропонувати шляхи вирішення, алгоритм дій, уміти спрогнозувати результат та його вплив на соціум, постійно самовдосконалюватися.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Філософія масової комунікації» є опанування навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «Бакалавр».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Філософія масової комунікації», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Володіти критичним мисленням, належно розв'язувати актуальні наукові й виробничі проблеми.	ПРН02
Виявляти й інтерпретувати масмедійні явища (у т. ч. негативні – фейкові новини, інформаційні атаки, маніпулювання тощо), роз'яснювати їх широкій аудиторії, підвищувати рівень її медіаграмотності.	ПРН05
Уміти творчо застосовувати й постійно доповнювати фундаментальні знання з журналістики та суміжних наук, розвивати світогляд, систематично підвищувати власний рівень як науковця і педагога.	ПРН09

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Філософія масової комунікації»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Усвідомлювати основні проблеми масової комунікації в сучасних умовах у принципі; розуміти суть впливу мовних домінант глобального комунікаційного процесу на національну дійсність.	ПРН05, ПРН09
Мати уявлення про психолінгвістичний аспект породження, сприйняття та розуміння мовленнєвих повідомлень; знати головні аспекти організації комунікативного процесу; уміти аналізувати комунікативну поведінку учасників цього процесу в різних типах дискурсу.	ПРН02, ПРН09
Уміти виявляти комунікативні невдачі, їх причини і шляхи подолання; бути готовими до пошуку оптимальних моделей комунікації, виявлення успішних мовленнєвих взаємодій.	ПРН02, ПРН05
Виявляти інтерес до дослідження особливостей міжкультурної комунікації, її основних аспектів і понять.	ПРН02, ПРН09

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Під час навчання використовуються методи, які забезпечують опанування навчального предмета (словесні, візуальні, практичні, репродуктивні, проблемно-пошукові, індуктивні, дедуктивні), а також ті, які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність (навчальні дискусії, проблемні ситуації). Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з «Філософія масової комунікації» є: поточний контроль на лабораторних заняттях, тематичний контроль за результатами самостійної та індивідуальної роботи студентів, зокрема й написання науково-популярних есе на запропоновану тему, їх оприлюднення та обговорення під час наукових дискусій, а також підсумковий контроль у вигляді модульної контрольної роботи та усного заліку.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова з такими видами: групове та індивідуальне опитування, контрольна (самостійна) робота, індивідуальна або групова презентація виконаного завдання, аналіз практично-наукових ситуацій (представлених у вигляді текстового, графічного або усного матеріалу).

Форма модульного контролю: усна та письмова у вигляді модульної контрольної роботи

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік може бути виставлений за результатами суми балів, набраних студентом при поточному контролі на лабораторних заняттях, тематичному контролі, за результатами самостійної, індивідуальної роботи й підсумкової модульної контрольної роботи. Сума балів за всі види робіт визначається у межах 100 балів та обраховується через середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	60	100
10	5	10	10	5		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	45	100
15	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист), із яких:				
презентація	8	40	11	55
наукові повідомлення, доповіді	1	5	2	10
наукові есе /стаття	2	10	2	10
наукові есе /стаття	2	10	2	20
Модульна контрольна робота	1	60	1	45
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь серйозний елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Загальна кількість балів, яку може отримати студент – 100 балів. Вони досягаються шляхом сумування результатів оцінок за всі види робіт та виведення середнього арифметичного. Отримані бали переводяться також в оцінку за чотирибальною національною шкалою «Відмінно» отримує студент за відмінне виконання роботи та відповіді без істотних помилок та огріхів (90-100 балів). «Добре» студент отримує якщо робота виконана правильно, але допущені незначні помилки, що істотно не впливають на результат контрольної роботи (74-89 балів). «Задовільно» отримує студент якщо робота виконана не в повному обсязі, допущена певна кількість помилок та неточностей, відсутні висновки за виконаними розрахунками (60-73 бали). «Незадовільно» отримує студент у разі допущення великої кількості помилок (менше 60

балів), що потребує додаткового опрацювання навчального матеріалу для отримання позитивної оцінки.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. «Комунікація» як одна з фундаментальних категорій сучасного життя і мислення. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. «Комунікація» як одна з визначальних концепцій сучасності. 2. Ключові поняття масових комунікацій (масова комунікація, масова інформація, засоби масової комунікації (ЗМК). 3. Моделі масових комунікацій: лінійні (Гарольда Лассвелла, Клода Шеннона, Романа Якобсона, Юрія Лотмана), інтерактивні (Михайла Бахтіна, Ролана Барта, Густава Шпета), трансакційні (В.Шрамма), об'ємні (Теодора Ньюкома, С.Бейкера) та ін. 4. Специфіка сучасних масових комунікацій (зростає кількість медіаканалів та ефективність їхнього поширення: вони вже переступили межі національних держав, нові медіа є більш інтерактивними, зорієнтованими на індивідуальне споживання і навіть на індивідуальну участь у медіапроцесі; однак це все ще масові комунікації).

Тема 2. Породження і сприйняття мовлення як основа комунікації. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Моделі, етапи і рівні породження мовлення (рівневі (Б. Нормана, Л.Виготського, О.Леонтьєва та Т.Рябової, Т.Ахутіної, О.Лурії, С.Кацнельсона), циклічні (І.Зимньої, М.Бергельсона і А.Кібрика), інтегративна (Н.Хомського, Е.Ланга, Дж.Соммерса, О.Кубрякової). 2. Проблеми, пов'язані з процесом сприйняття мовлення. 3. Слухання і його роль у комунікації.

Тема 3. Організація мовного коду в комунікації. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Сутність і структура мовленнєвого акту (локуція, ілокуція, перлокуція як три основні операції, що забезпечують здійснення мовленнєвого акту). 2. Основні параметри мовленнєвих актів. 3. Типологія мовленнєвих актів (за типом ілокутивної сили: репрезентативи, директиви, комісиви, експреси ви, декларативи, квеситиви, метакомунікативи; за кількістю ілокутивних сил: прості та гібридні; за способом вираження: прямі та непрямі; за структурою: прості і складні; за рівнем мовної складової: нерозгорнуті, розгорнуті та універсальні; за формою реалізації мовних засобів: усно-мовленнєві, писемно-мовленнєві та оборотні; за універсальністю: первинні та вторинні; за позицією в дискурсі: ініціальні та реактивні; за типом інтерактивності: односторонні та кооперативні). 4. Дискурс і його організація. 5. Мовленнєві жанри й дискурси.

Тема 4. Мова як об'єкт філософських досліджень. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Мова як духовна сутність у концепції Вільгельма фон Гумбольдта (Природа і сутність мови; мова як світобачення народу. Вчення про творчий характер мови; енергетейно-еволюційна концепція мови. Проблема співвідношення мови і мислення. Антиномії мови). 2. Духовно-енергетейна сутність мови в концепції Олександра Потебні (Динамічна природа мови і мислення. Божественно-людська природа мови. Мова і народність). 3. Культуротвірна функція мови в концепціях неогумбольдтіанства (Філософські основи теорії мовної відносності (дослідження американських лінгвістів Едуарда Сепіра та Бенджаміна Лі Ворфа). Духовна сутність і закон рідної мови в концепції німецького лінгвіста Йохана Лео Васгербера). 4. Рідна мова в концепціях вітчизняних учених (Духовний, етно- і культуротвірний потенціал рідної мови в концепції Івана Огієнка. Рідна мова в системі педагогічних поглядів Костянтина Ушинського і Василя Сухомлинського. Рідна мова в концепції Михайла Грушевського. Освіта рідною мовою в лінгвістичній концепції Василя Сімовича).

Тема 5. Синергетична й антропокосмічна природа мови в лінгвофілософських концепціях ХХ ст. Пропонуються до розгляду питання: Теоантропокосмічна сутність мови в концепціях релігійних філософів початку ХХ ст.: лінгвофілософська концепція Олексія Лосєва;

духовно-синергетична сутність мови в концепції Павла Флоренського; етичний символічний реалізм мови в концепції Сергія Булгакова.

Модуль 2

Тема 6. Медіакомунікації як феномен новітньої доби. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Інтернет як засіб прискорення процесів комунікації / + соціальні мережі як інструмент для управління квазісвідомістю населення Землі / джерело щоразу нових ілюзій. 2. Інструментарій медіакомунікацій (різноманіття того, що можна віднести до журналістики перевищує межі можливого: ні академічна, ні освітня інфраструктура не спроможні запропонувати конкретних моделей цього процесу). 3. Глобальне проектування за допомогою медіакомунікацій. 4. Нові медіафеномени (зокрема, тероризм і кольорові революції). 5. Формування нових соціальних ідентичностей.

Тема 7. Руйнування інформаційних монополій та створення керованих масових єдностей як комунікативний компонент ХХІ ст. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Інформаційна війна як завжди новий інструментарій керування сприйняттям. 2. Технології сучасної пропаганди: метод трансформації героїки, управління ворогами, маніпулювання джерелами, використання парадоксальності як спосіб блокування раціональності, управління каналом комунікації, фреймами, розважальністю, сакральністю, історією тощо. 3. Важливість державної самоідентифікації населення та місцевих еліт.

Тема 8. Віртуальність у контексті безпеки. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Комунікативна безпека на противагу інформаційній (соцмережі як новий тип комунікативного простору, куди зайти легше, ніж у пресу та телебачення; у комунікативній війні, на відміну від інформаційної, захист має вибудовуватися не на межі, а в центрі; власний сильний продукт поставить заборону на вхід аналогічного чужого, економіка ж повинна ж мати спроможності на просування віртуального продукту до потрібного рівня). 2. Перекодування віртуального у віртуальне (накладання віртуальностей як основа для створення принципово нової віртуальності; віртуальність, породжувана в політичних кампаніях, часто набуває форми інформаційної війни). 3. Соціальні медіа і спецслужби (Facebook і ЦРУ, Пентагон, ФБР; Однокласники.ру та ФСБ; Wikileaks та світові розвідки тощо). 4. Формування національної ідентичності в умовах глобалізації (трансформація ідентичності як ціль інформаційної війни; ідентичність людини розглядається і як мета чужої інформаційної атаки, і як захист від неї).

Тема 9. Зміни в інформаційно-комунікаційних процесах як виклик для державних та інших суспільних інституцій. Пропонуються до розгляду такі питання: 1. Актуалізація нового покоління фахівців у сфері медіакомунікацій (спічрайтер, спіндоктор і пресекретар забезпечують рух держави як у фізичному, так і у віртуальному полі). 2. Можливе майбутнє пропагандистського інструментарію: щоб забезпечити перемогу, треба спочатку домогтися перемоги у створенні нових технологій вирішення проблеми.

Тема 10. Міжкультурна комунікація. 1. Мова глобального комунікаційного процесу. 2. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування. 3. Аспекти мовного коду в міжкультурній комунікації. 4. Національно-культурна специфіка максим спілкування. 5. Невербальні особливості міжкультурної комунікації.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
Лекції (заочна)		Практичні семінарські	Лабораторні (денна)	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. «Комунікація» як одна з фундаментальних категорій сучасного життя і мислення.	11/12	/2		4		7/10
Тема 2. Породження і сприйняття мовлення як основа комунікації.	7/7			2		5/7
Тема 3. Організація мовного коду в комунікації.	9/7			4		5/7
Тема 4. Мова як об'єкт філософських досліджень.	10/10	/2		4		6/8
Тема 5. Синергетична й антропокосмічна природа мови в лінгвофілософських концепціях ХХ ст.	8/9			2		6/9
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	47/45			18		29/41
Модуль 2						
Тема 6. Медіакомунікації як феномен новітньої доби.	13/12	/2		6		7/10
Тема 7. Руйнування інформаційних монополій та створення керованих масових єдностей як комунікативний компонент ХХІ ст.	11/12	/2		4		7/10
Тема 8. Віртуальність у контексті безпеки.	11/12	/2		4		7/10
Тема 9. Зміни в інформаційно-комунікаційних процесах як виклик для державних та інших суспільних інституцій.	11/12	/2		4		7/10
Тема 10. Міжкультурна комунікація.	10/12	/2		4		6/10
Модульна контрольна робота	2			2		
Разом за модуль	58/60			24		34/50
Разом за семестр	105	/14		42		63/91

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	«Комунікація» як одна з визначальних концепцій сучасності.	2	-
2.	Специфіка сучасних масових комунікацій.	2	-
3.	Моделі, етапи і рівні породження мовлення.	2	-
4.	Типологія мовленнєвих актів.	2	-
5.	Мовленнєві жанри й дискурси.	2	-
6.	Духовна сутність мови в лінгвофілософських, культурних і освітніх концепціях ХІХ-ХХІ ст.	2	-
7.	Духовний, етно- і культуротвірний потенціал рідної мови.	2	-
8.	Синергетична й антропокосмічна природа мови в лінгвофілософських концепціях ХХ ст.	2	-
9.	Соціальні мережі як інструмент для управління квазісвідомістю населення Землі.	2	-
10.	Інструментарій медіакомунікацій.	2	-
11.	Формування нових соціальних ідентичностей.	2	-
12.	Інформаційна війна як завжди новий інструментарій керування сприйняттям.	2	-
13.	Технології сучасної пропаганди.	2	-
14.	Комунікативна безпека на противагу інформаційній.	2	-
15.	Формування національної ідентичності в умовах глобалізації.	2	-
16.	Спічрайтер, спіндоктор і пресекретар у фізичному та у віртуальному полі.	2	-
17.	Пропагандистський інструментарій: погляд у майбутнє.	2	-
18.	Мова глобального комунікаційного процесу.	2	-
19.	Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування.	2	-
Разом		38	-

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Робота з написання есе про особисте розуміння вислову Ганса-Георга Гадамера «Коли вимовляєш слово, то мусиш усвідомлювати, що то не знаряддя, яке можна відкинути, якщо воно не впорається з роботою, а що ти сам таким чином закріплюєшся на певному напрямку думки – вона приходить здалеку і йде далі за тебе».	7	10
2.	Опрацювавши запропоновані праці Вільгельма фон Гумбольдта, студенти повинні пояснити суть (у вигляді презентації з наведенням власних прикладів) сформульованої ним антиномії «розуміння – нерозуміння» людини людиною в процесах міжособистісного спілкування.	5	7

3	Використовуючи першоджерела, критичну літературу та інтернет-ресурс, студенти готують коротку доповідь з характеристикою одного з дискурсів: педагогічного, релігійного, наукового, політичного, медичного, побутового, гумористичного, ритуального.	5	7
4.	Студенти готують наукові доповіді на тему «Рідна мова в концепціях вітчизняних учених (Івана Огієнка, Костянтина Ушинського, Василя Сухомлинського, Михайла Грушевського, Василя Сімовича та ін.)», вибірково опрацювавши їхні праці.	6	8
5.	Студенти повинні опрацювати навчальний посібник: Т.Лильо «Світоглядна журналістика» (Львів: ПАІС, 2010. – 152 с.).	6	9
6.	Студенти готують відгук-есе на книгу: Пітерс Дж.Д. Слова на вітер: історія ідеї комунікації / Пер. з англ. А.Іщенка. – К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2004. – 302 с.	14	20
7.	На основі опрацювання найновіших праць Г.Почепцова студенти готують наукові повідомлення про інформаційно-комунікативні технології ХХІ ст.	14	20
8.	Студентам слід дібрати по 3 фрагменти міжкультурної комунікації й проаналізувати їх з погляду 1) дотримання/недотримання мовцями принципу кооперації; 2) принципу ввічливості; 3) визначити, які принципи, правила (максими) спілкування порушують комуніканти; 4) визначити регістр і тональність спілкування для кожного мовця.	6	10
	Разом	63	91

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання у вигляді підготовки наукового есе для кожного студента максимально наближені до його/її уподобань щодо постаті філософа певної епохи. Результат успішного виконання індивідуальної роботи – підготовка та презентація власного бачення відповідної проблематики під час наукової дискусії.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: дидактичні засоби передачі навчальної інформації (екранно-проекційна апаратура).

Обладнання: обладнання навчального ТРЦ та комп'ютерного/лінгафонного класу філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Програмне забезпечення: основне преінстальоване та ліцензійне програмне забезпечення для персональних комп'ютерів, надане у рамках міжнародного Проєкту ЄС Еразмус+ DESTIN (<http://destin.uzhnu.edu.ua/home-en/>).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
2. Бацевич Ф.С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: Підручник. К. : ВЦ «Академія», 2008. 240 с.
3. Іванов В. Основні теорії масової комунікації і журналістики: Навчальний посібник / За науковою редакцією В.В. Різуна. К.: Центр Вільної Преси, 2010. 258 с.
4. Квіт С. Масові комунікації. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 206 с.
5. Лильо Т. Світоглядна журналістика: Навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2010. 152 с.
6. Пітерс Дж.Д. Слова на вітер: історія ідеї комунікації / Пер. з англ. А.Іщенко. К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2004. 302 с.
7. Потятиник Б. Філософія масової комунікації. ЛНУ ім. І. Франка, 2003. URL: <http://institutes.lnu.edu.ua>
8. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ століття. Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 260 с.
9. Почепцов Г. Від Facebook'у і гламуру до Wikileaks: медіакомунікації. К. : Спадщина, 2012. 464 с.
10. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: Навчальний посібник. К. : ВЦ «Академія», 2010. 312 с.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. Духовна синергетика рідної мови: Лінгвофілософські нариси. К. : ВЦ «Академія», 2009. 192 с.
2. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию. М.: Прогресс, 1984. 400 с.
3. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 1994. 218 с.
4. Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. Львів: Літопис, 2002. 304 с.
5. Давидюк М. Як працює путінська пропаганда. К.: Смолоскип, 2016. 200 с.
6. Єрмоленко В. Далекі близькі. Есеї з філософії та літератури. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 300 с.
7. Лось Й.Д. Публіцистика й тенденції розвитку світу: Навчальний посібник. Львів: ПАІС, 2008. 376 с.
8. Павлюк Л.С. Знак, символ, міф у масовій комунікації. Львів: ПАІС, 2006. 120 с.
9. Філософи. 60 портретів / Пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2010. 368 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Сайт бібліотеки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
2. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Електронна бібліотека відділення журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: <http://www.mediazakarp.at.ua>
4. Сайт бібліотеки БДПУ: <http://bdpu.org/Library>
5. Загальний сайт Національної бібліотеки ім. В. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Сайт бібліотеки ім. Д.І. Чижевського: <http://library.kr.ua/>
7. Бібліотека зарубіжної літератури: <http://www.booksbooksbooks.ru/>
8. Електронна бібліотека Московського університету: <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook026/01/part-003.htm#1307>

9. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>